

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Versecz, Laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben öv. Kirchner-féle felvételi és rendelési irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kadics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjessy Lajos.**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetmények és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

2. évfolyam.

Vasárnap 1893. évi december 3-án

49. szám.

Társadalmi kór.

A társadalom hanyatlík erkölcsökben, a hanyatló erkölcsök által okozott romboló pusztítások mély sebeket vágta a nemzet testén, — a magyar társadalmat meg kell menteni.

Évekkel ezelőtt már a hazai sajtó ily szavakban adott kifejezést aggodalmának és azóta alig találhatni lapot, mely fel nem jajdul a rohamosan terjedő társadalmi kór miatt és alig találhatni embert, mely nem érzi e kórnak zsbibasztó hatását.

Mind hiába! A kórállapot tart, folyton veszélyesebb arányokat ölt — a társadalom minden rétegében szenvednek benne, mindannyian óhajtanának kigyógyulni belőle, de nem lehet.

Szét van tépve a fék, mely az emberi gonosz szenvedélyeket szabályozná, — nincs hit többé, mely a léleknek nyugalmat, nemes érzetet adna, nincs idealizmus, a lovagkor romantizmusára rég letűnt, — az anyagosság, a tehetetlenség, a könnyű módon élni akarás, a hivalkodás s a létért való küzdelem, az, a miért jelen korunk feláldozza a szív tisztaságát, a becsületet, a közügyek iránti önzetlen törekvést.

A rút önérdek gonosz indulata hajtja az emberiséget rohamosan az örvénybe, — melynek már nevet is adott az idő. — A

proletarizmus, a kommunizmus, szocializmus, anarchizmus, nihilizmus, mind romlott társadalmunk rettenetes hajtásai, melyeknek külön-külön növő burjánai szerteszét szórván magvait a világban, ki tudja, melyik tavasz leheletére? milyen pusztító virágokat nyit!

A könnyelműség, fényűzés, pazarlás, kéjvágy, a meggondolatlan költekezés, a többnek látszás vágya, a nagyvási hóbortok, a renyhesség úgy megnyergeltek a társadalom egyes osztályaiból egész tömegeket, hogy „az erény jobb jövőért sir az istenekhez.”

Tarka képek: valóságos társadalmi kaleidoszkop, melyben a ki nézi a váltakozó képeket, alakokat, belé örül. Megbomlik az ész a gondolkozásban, hogy ennyi romlást, mint a mennyit társadalmunk teremtett, hogyan lehet felépíteni? ennyi zavart, bomlottságot, rendtelenséget megfékezni?

Még akkor is el kellene szörnyűküdünk e társadalmi kórjelenség sötét képén, ha madár távlatból néznők azokat, ha helyi társadalmi életünk magasan állana e mocsár felszine fölött; mennyivel több okunk van feljajdulni tehát, midőn e kórtünet miazmáit városunk légkörében is érzük s jelenségeit gazdag változatokban szemlélhetjük?!

Igenis; ezen társadalmi kórtünetek az utolsó évtized alatt e romlatlan szívü s

nemes erkölcsökön élt becsületes nép életében is évről-évre ijesztőbb mérvben jelentkeztek s oly bajokat támasztottak, a melyeknek már eddig is nagyon szomoru következményeire találunk. — Éppen azért nem térhetünk ki előle mi sem, a kinek feladatunk, hogy a menyire módunkban és lehetőségünkben áll, e bajok lehető elenyésztésére közre hassunk.

Mi e bajokat annál veszedelmesebbnek tartjuk népünkre nézve, mivel tudjuk azt, hogy sok betegség épen a legtisztább vért mérgezi meg s a legerőteljesebb testet pusztítja el leggyorsabban; de más részről azért bizunk, hogy e veszélyek elháríthatók, mivel még e józan gondolkozású népnél nem fészkeltek be magukat annyira, hogy kiirtásuk lehetetlenné válnék.

Nézzünk végig a legtöbb város társadalmi életén, nem találjuk-e meg mindenütt a könnyelműségre, dobozódásra, a here módon élni kívánásra a példát az ugynevezett uri osztálynál ép úgy, mint az iparosoknál, gazdálkodóknál, sőt napszámosoknál, és cselédekénél is? nem látjuk-e, minő roppant, külömbőség van a lakosság ruházatában, életmódjában, erkölcsében csak néhány év óta is? tagadhatjuk-e, hogy e változások ártalmára, vesztére vannak s ha tovább is folytattnak előbb-utóbb sülyedésre vezetnek.

A családok tiszta, szenytelen élete, a

Tárca.

Szép voltál te . . .*)

Írta: Szabolcska Mihály.

Szép voltál te lánynak nagyon,
Édes kedves kis angyalom.
Már akkor is olyan nagyon
Szerettelek:
Hogy lányt jobban nem is lehet!
Mióta az enyém lettél,
Azóta még szebbé lettél.
Szebbé leszesz napról-napra . . .
— Te egyre szebb,
Én meg mindig szerelmesebb!
Ha így leszek soká veled:
Nem halunk mi sohasem meg.
Fentmaradunk — édes kedves
Feleségem:
A nótákban, a mesékben!

Ébredés.

Megcsalt a szívem dobogása,
Midőn először láttalak.
Lehet, szemed sugára vett meg,

*) Mutatványul szerzőnek „Mangulatek” című, sajtó alatt lévő verskötetéből. Ára füzve 3 korona, diszkótésben 5 korona. Megjelenik még ez év folyamán. Megrendelhető „Szabolcska Mihály, Szász-Régen” címzéssel. Előfizetéseket szívesüggelől lapunk szerkesztősége is elfogad.

Lehet, pirosló ajakad,
— De én másnak gondoltalak!
Azt hittem, az vagy, a kit én itt
Lelkemben már rég hordozok;
Kit — rám mosolygó kék szemével, —
Szivem százszer megálmódott,
S meglelni tán sosem fogok!
Az volt, övé, minden vonásod,
Szemed sugára is az, az.
Mégis — oh, hogy most ébredek csak!
Kel ajkamom késő panasz:
Hogy se', még se te vagy az!
Mit tudom én, hogy mi hiányzik
Tán egy sugár a sziveden;
Egy semmiség, mit meg se lát más,
De mit nem pótol én nekem:
A menyország gyönyöre sem!
. . . Megcsalt a szívem dobogása
Midőn először láttalak.
Lehet, szemed sugára vett meg.
Lehet, pirosló ajakad,
— De én másnak gondoltalak.

Az én hugocskám.

Mikor néhány évvel ezelőt elváltam tőle, még csak fejletlen, tacsó lányka volt az én Ilus hugom. Alakja hirtelen nőtt, nyurga, magas és csupa szöglet. Mozdulataiban semmi kellem, de annál több tétovázás, ügyetlenség, zavar. Keble még csak fej-

lődni sem kezdett, s szemeit melyek pedig már akkor is szépek, csillogók voltak, állandóan eltakarta pilláival. Csak nagy ritkán merre egészen kerekre nyitni azokat, s körülnézni, akkor is elpirult fülég, s zavarba jött, ha rajta kaptuk, s azzal csufoltuk, hogy kíváncsi.

De én szerettem őt. Mert aranyos jó szíve volt, s hozzám végtelenül ragaszkodott. Pedig minő pajkos, haszontalan rosz kölyök voltam én akkor. Törtem, zúztam, rontottam, bontottam mindent, s örömem akkor érte el tetőfokát, ha másnak bosszúságot okozhatam.

És ha már senkit sem bosszanthattam, ha minden mulatságból kifogytam, akkor Ilusra vetettem magamat, s valóságos inkvizitori kegyetlenséggel bosszantottam őt végig. Ilyenkor sirni kezdett, s sirt keservesen, szakadatlanul, fájdalmasan egész estén, sőt egész éjjel át.

Hát biz ez nagy szivetlenség is volt tőlem. Mert Ilus úgy magyarázta ezt, hogy mi nem szeretjük őt, s hogy ő nekünk terhünk van. Az én kis hugocskám ugyanis csak névleg volt hugom, tényleg nem. Még ugyszólván rokonom sem. Csak nagyon, nagyon távolról. Mint apátlan, anyátlan árva került hozzánk picziny korában, és ott nőtt fel velem együtt, mindenben osztva azt a sorsot, mely nekem jutott osztályrészemül.

Mindnyájan szeretjük őt nagyon. Én is. Tudta ezt ő is jól, de olyankor, ha bosszantottam, még is eltelt kis szíve keserűséggel.

Persze, hogy mikor aztán könyezni láttam, s

régi erények gyakorlása, a romlatlan név, a tiszta szív s józan gondolkodás míg életre nem keltenek minden családot, addig hiába beszélünk a törvénytisztelet, rend erény s tiszta erkölesről s addig hiába siránkozunk a társadalom romlottságáról!

Családokból áll a társadalom, családokon kell kezdeni a javítást neveléssel, a törvény szigorú alkalmazásával, a fényűzés, a pazarlás megszüntetésével, — így lassankint újra épül a társadalom is, hanem míg romlott egyesek és családok lesznek, addig romlott lesz maga a társadalom is.

Merész kézzel, törhetlen akarattal kell hozzá fogni az orvosláshoz; ha erősen akarjuk, akkor mindennek sikerülni kell.

Legyünk tehát erősek, bátorítsuk egymást, vessük meg a fényűzőket, a könnyelműket, a pazarlókat, a helyéket, a dobozókat; mentsük meg a hanyatló erkölesöket s akkor nem lesz társadalmi kór.

Üdvözlőirat József főhercegnek.

Versecz város törvényhatósága a következő üdvözlő feliratot küldte József főherceghez.

Császári és királyi Fenség!!

Magy. kir. honvéd főparancsnok úr!

Folyó évi december hóban lesz 25 éve, hogy ő Császári és apostoli Királyi felsége az 1868. évi XLI. t. cz. alapján létesített magy. kir. honvédség főparancsnokává császári és királyi Fenségedet legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Országszerte határtalan volt az öröm akkor, mert mindenki meg volt győződve arról, hogy a honvédség fiatal intézménye

láttam azt is, hogy fájdalom mély és igaz, nagyon megszántam őt. Hozzá simultam, lecsókoltam könyeit, s bocsánatáért könyörögtem. És ő megbocsátott mindig. Szívében nem tartott meg a haragból semmit. Nem volt bosszúálló, s kedvemért még könyes arccal is mosolyogni kezdett.

Sőt bocsánatában annyira ment, hogy még csak akkor sem viszonzta azt a sok méltatlanságot, a mit én vad perzeimből vele szemben elkövettem, mikor alkalma lett volna rá. Pajkos, kicsapongó, szilaj fiú létemre gyakran követtem el olyat, a miért megbüntettek. Majd az iskolában csuktak el ebédre, majd meg otthon itéltek koplalásra. És ilyenkor az én Ilus hugocskám volt mindig az, a ki titkon, lopva félretette a szájától megvont falatokat, s mikor aztán senki sem látott bennünket, akkor magtraktált vele.

Oh, milyen szörnyű módou hálálkodtam én ilyenkor! Megfogadtam szentül, hogy soha sem fogom többé bántani, bosszantani. Persze, hogy azért, a mint legközelebb ismét elragadott ostoba természetem, megint csak nem nyugodtam addig, míg könyek nem toltak a pilláira.

És mikor aztán megérkezett annak az ideje, hogy elváljuk egymástól, válásunk keserves s fájdalmas volt.

Ő zárdába ment, én pedig, a ki négy évvel idősebb voltam nála, felmentem a fővárosba, hogy tovább folytassam tanulmányaimat.

Gyakran gondoltam rá még azután is. És a mint sokszor magam elé bámulva, elmerültem néztem bele az üres levegőbe, feltűnt előttem félszeg, szögletes alakja, láttam lesütött szemeit, piruló kedves arczocskáját, hallottam félénk hangját s kacagtam naiv, csaknem az ügyefogyottságig naiv modorán.

*
Négy évig nem láttam.

És mikor négy év múlva mindketten hazakerültünk, s megláttuk egymást, szörnyű módon meg voltunk lepve mind a ketten. Ő bajuszomat csodálta, én meg őt, a maga egészében.

Mennyire különbözött ez a telt, gömbölyű idomu, minden ízében tökéletes, piros arcz, villogó, merész tekintetű hajadon attól az alaktól, melyet én képzeletemben kis hugocskámról alkottam!

És a mint így bámultam őt tetőtől talpig, a

a legmagyarabb főherceg tapintatos és bölcs kormányzatára bízván, annak gyors szervezése és minden tekintetben a kor igényeinek megfelelő fejlődése immár biztosítva van.

Azóta 25 év folyt le, mely időre büszkeséggel tekint vissza a nemzet, mert a honvédség mai kiképzettségénél fogva méltóan felelhet meg törvényszabta rendeltetésének, a mennyiben a fegyveres erőnek oly kiegészítő részét képezi, melyre bármely nemzet büszke lehetne.

Ezt az eredményt látván a nemzet lehetetlen, hogy a legmélyebb hálaérzésével eltelve ne legyen császári és királyi Fenség magas személye iránt, kinek bölcs parancsnoksága alatt érhetette el csak a honvédség a harcászati kiképzés tökéletességének azon fokát, mely a legfőbb Hadúr teljes megelégedését minden alkalommal kiérdemelni képes volt.

Midőn tehát Fenséged 25 évi honvéd főparancsnoki jubileuma alkalmából Magyarország törvényhatóságai osztatlan lelkesedéssel s a rajongó szeretet hálátelt érzetével veszik körül Fenségedet, engedje meg kegyesen, hogy Versecz város törvényhatósága is tiszteletteljesen járulhasson császári és királyi Fenséged elé, hogy legalázatosabb üdvkívánatait tolmácsolja.

Áldja meg a mindenható Fenségedet és Fenséges családját minden jóval, és őrizze meg még hosszú időn át drága életét hazánk javára, örömeire és büszkeségére.

Kik egyébiránt legmélyebb tisztelettel maradunk Fenségednek

Verseczen 1893. évi november hó 11-én tartott rendes havi közgyűlésünkben

alázatos szolgálai

Versecz törvényhatósága nevében:

Seemayer János, Weifert Károly,

polgármester.

főjegyző.

mint végignéztam alakján és tekintetével hosszan elmerengtem picziny piros ajkacskaín, ő kezdett el kacagni, csengő, tiszta ezüst hangon, úgy hogy én jöttem zavarba s szinte elpirultam.

Rossz néven vettem tőle e gunyos kacaját s megfeddöttem érte.

— Nem jól teszed, Ilus, hogy kacagsz rajtam! Hiszen látod, hogy egészen el vagyok esodálkozva! Annyira elváltotál, hogy szinte kétkedem abban, hogy csakugyan te vagy-e az, vagy sem? Ilus még egyre kacagott.

— Oh, a mi a csodálkozást illeti, hát én is csodálkozom! De azért még nem kell zavarba jönni! Kerekre nyitottam szememet.

— Hogyan? Hát te a zárdában szoktál így le a zavarba jövésről?

Hamisan mosolyogva felelte rá:

— Meglehet! A zárdában sok mindent lehet tanulni!

— Hm! Hát a nénikék! Azok az ártatlan, illemtudó, nénikék! — mormogtam magamban.

— Oh, nem a nénikék, — felelte Ilus, — de a — barátok!

— Vagy úgy!

És ettől a beszélgetéstől kezdve ismét sokat voltunk együtt. Csaknem annyit, mint hajdan, régen.

De nem esőkoltuk meg egymást soha. Pedig én rendkívül nagy vágyat éreztem arra, hogy ajkaimmal érinthessem orczáit. De nem mertem indítványozni. Egyrészt azért, mert olyan volt, mint egy királynő, s nagyon is fölöttem állónak látszott, másrészt azért, mert szivecskéjének volt már választottja is. Félig-meddig menyasszony volt.

Egy mulatság alkalmával azonban, melyen mindketten jelen voltunk, s melyen ő táncztól kipurult, csakugyan igézően szép volt, nem tudtam tovább uralkodni vágyaimon, s így szóltam hozzá, mikor egyedül voltunk, s nem látott bennünket senki:

— Ilus, adj egy csókot!

Közel hajolt hozzám és így szólt:

— Csitt! . . . Most nem lehet! . . . Majd máskor!

— Mikor? kérdém mohón.

Ajkára szorította ujjait, s nagy titkolózva felelte:

— Majd . . . majd . . . ha — férjné! leszek!

Jurkovics Aladár.

Napi hírek.

Rudnai Nikolett Sándor főispán ő Méltósága a múlt csütörtökön este Budapestről városunkba visszaérkezett.

Ftndő Sváb Mihály s lelkész, ki hosszabb verseczi működése alatt a város intelligenciájának teljes rokonszenvét megnyerte — Gróf Karácsonyi patronátus egyenes kívánságára offszenciczi helyettes lelkészszé neveztetett ki.

Eljegyzés. Löwy Miksa helybeli kereskedő eljegyezte Politzer Hermin k. a. Bécsből. — Gratulálunk!

Kinevezés. Dessewffy Sándor csanádi püspök a Henny Sebestyén távozása által megüresedett verseczi rom. kath. plébánusi állásra s egyszersmind a verseczi kerület esperesévé Lászlóffy László offszenciczi plébánust nevezte ki. A szerencsés választás feletti öröm igen nagy a verseczi hívek s a más vallásu polgárság körében is, mert Lászlóffy t, még azon időből, midőn itt hosszabb ideig mint helyettes működött — nagyon megszerette polgárságunk. Az új plébánost, — kinek városunkban nem csak vallási, de más tekintetekben is fontos pozíciója van — a legmelegebben üdvözljük.

Bankett a távozó prépost tiszteletére. A múlt hétfőn este a régi jó hírnevű „Milleker“ szállodában sikerült benkettet rendezett városunk polgársága a távozó, s jelenleg már Makón működő Henny Sebestyén prépost tiszteletére, melyen körülbelül 50-en vettek részt. A lelkes toasztokban nem volt hiány, melyekre a távozó lelkész megindult hangon felelt. Ez összefüggéssel ismételtén megmuttata, hogy mily benső ragaszkodás fűzte polgárságunkat, az eltávozotthoz, s hogy emléke sokáig fog élni népünk szívében.

Advent. A katolikus egyházban az advent időszaka ma vasárnap, kezdődik. Ezen a napon hangzik fel újra a templomban a hajnali miséken a „rorate coeli,“ harmatozzatok egek s megkezdődik a karácsony előszaka. A katolikus templomokban ez idő alatt minden reggel hat óraker tartanak istentiszteletet, a melyre a hívek, a korai idő daczára, rendszeren nagy számban sereglenek a templomba. Ezt az istentiszteletet hívja a nép rorate-misének s a vidéken a pusztáról, tanyáról is bemegy az ajátatos hívő erre a misére a csikorgó hidegben a falu templomába. Az adventbe esik Lucza napja, a mely napon a nép hozzákezd a hires Luczaszék faragásához. Az advent harmadik hetében van ez év utolsó kántorböjtte, szerdán, pénteken és szombaton. Karácsony előestéjén a katolikus hívek ez idén fel vannak mentve a megszábotott böjttől, mert a „szent este“ vasárnapra esik, vasárnapon pedig nincs böjt a katolikus egyházban. Ezen a napon véget is ér az advent időszaka a kezdődik a karácsony hete, mely egyuttal az év utolsó hete is.

Versecz város útmesterévé. Nikolics főispán Rona Ferenczet nevezte ki, ki a hivatalos esküt már le is tette a múlt Pénteken.

Közigazgatási és törvényhatósági közgyűlés. Az e hónapú rendes közigazgatási közgyűlés f. hó 7-én csütörtökön, a törvényhatósági közgyűlés pedig 9-én, szombaton fog megtartatni.

A Versecz-Lugos-Marosvölgyi vasút érdekében népes értekezlet tartatott a múlt vasárnap Kudriczon, melyen több község érdekltségén kívül Seemayer Janos polgármester vezetése alatt városunkból is sokan jelentek meg. A szükséges 70.000 forint fedezetét akként eszközlik, hogy Kudricz helység 20.000. Baró Baich Milos 30.000 fital vesz részt, a még felmaradó összeget Nagy-Sredistye és Markovecz vállalják magukra. Az értekezlet jelen alkalommal is kifejezte elismerését és köszönetét Bro Stojanovits György iránt, ki e vasút létrejötte érdekében annyit tesz és fáradoz.

Kitüntetett verseczi cognac. Mint megbízható forrásból értesülünk, a múlt napokban a kereskedelmi minisztériumban alapos vizsgálat tárgyává tették a magyarországi cognac ipar termékeit és ez alkalommal kimondották, azon a verseczi iparra szerfelett hízegő véleményyt, hogy Lengauer testvérek régi hires cognacgyarának termékei, az összes magyarországi cognacok közt, jóságra a második helyet foglalják, s a nagyszámú más fajta cognacokat messze felülmulják. A Lengauer-féle cognacgyár terményei különben már széles nagy magyarországon minden felé elterjedtek s méltan is megérdemlik az elismerést.

A jövő esztendő. Rohamos léptekkel közeledünk az év vége felé, s így mi sem természetesebb, minthogy korunk ideges gyermekei egy pillantást szeretnek vetni a jövő esztendő

rejtett titkaiba. Minthogy lapunk olvasói között egy-két kíváncsi ember is akad, elmondunk mindent, mit a naptár az 1894-iki esztendőről elárul. A fiatal hölgyek nem legnagyobb öröme mindenekelőtt konstatáljuk, hogy a jövő esztendő oly közönséges év, amelynek igen rövid a farsangja. Alig tart négy hétig. Így tehát korán esik a husvét, márczius 25-ikére. A folyó évi karácsony hármass ünnepe a jövő évben a kettős ünnepek egész sorozata fogja követni. Így kettős ünnep lesz mindjárt az ur napja, amely hétfőre esik; vizkereszt, amely szombaton lesz. Kettős ünnepet fog képezni a rendes husvéten és pünkösden kívül még az István király napja, amely szombaton lesz, és Boldogasszony fogantatása, amely december 8-án szintén szombatra esik. E szerint a jövő évben öt rendkívüli kettős ünnep lesz. Uralkodó bolygó lesz: a hold. Égi eseményekben meglehetősen szegény lesz a jövő esztendő, a menyinyben csak két napfogyatkozás és két holdfogyatkozás lesz s ezekből nálunk csak egy részleges holdfogyatkozás leendő várható 1894. szeptember 15-én reggel fél öt órakor, tehát ezt is csak azok fogják meglátni, akik korán kelnek, de erről sem beszélhetünk.

A vidéki nyomdák érdekében egyes miniszteriumok elrendelték, hogy az oly nyomtatványok, amelyek szoros elszámolás alá nem tartoznak, s amelyek változásoknak vannak alávetve, a vidéki nyomdákban rendelkezők meg. Erről a kereskedelmi miniszter az iparkamarákat értesítette is.

Uj magyar lap Temesvárott. Deczember hó 3-án még egy magyar lap indul meg Temesvárott A lap címe: „Délvidéki Ellenőr“ lesz és hetenként egyszer jelenik meg Steiner Ferencz szerkesztése alatt. Az előfizetési felhívást már szétküldték s abban a szerkesztő kijelenti, hogy hazafias, tárgyilagos irányt fog követni.

A vadászati és fegyveradó ellenőrzése céljából utasított adott a pénzügyminiszter valamennyi pénzügyigazgatóságnak haladéktalan intézkedésre az iránt, hogy az egyes községekben előforduló adóköteles fegyverek adó alá vonásának, mire nézve a községi előjárók szigorúan utasítandók; továbbá, hogy a fegyveradóra a befizetés nyugtázása ne az adókönyvecskeben, hanem a fegyveradó-igazolványon, esetleg a vadász-jegyen történjék.

Regálékötvények a községek vagyonában. A Belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, mint a községi vagyonok kezelőjéhez, a melyben meghagyja, hogy a községek és rendezett tanácsú városok tulajdonát képező kötményezett regálékötvényeket vétessék fel a községek vagyonleltáraiba, azok kamattjövendelmét pedig irányozzák elő az évi költségvetésbe. Együttal pedig meghagyja a törvényhatóságoknak, hogy mennyiben a községek birtokukban levő kötvényeket a közforgalomban levő más értékpapírokra szándékoznak kicserélni, az ilyen irányú határozatokat csak a legkritkább esetekben engedélyezzék.

Furfangos tolvaj. Király György kocsis legény, híres és ismert firma a rendőrség előtt. Szabad óráiban nagy előszeretettel emeli el a mások vagyonát. A mult napokban megszólította a ferendiai bírót, Szemenca Juont, hogy vegye fel a szekerére. Mikor a Zoffman-féle sörházhoz értek György kocsis azt az ajánlatot tette a bírónak hogy jó lenne pár pohár igazi sört inni ott a forrasnál. Be is ültek a vendéglőbe. Kis idő múlva kifordult a kocsis a szobából, felült a kocsi és éppen ellenkező irányban elkezdett eszeveszettül hajtani. Juon gazda észre vette a dolgot, nagy lármát csapott. Elkezdtek kergetni a tolvajt, egy rendőr el is csipte azután az Osztheimer utcában. Gyuri kocsis azonban nem jött zavarba, mikor látta, hogy elfogták rettenetes módon kezdve dalolni „Veres bort ittam az este... Most is részeg vagyok tőle... Persze nem hitték el neki, s most a hűvösön ül.

A vidéki levélforgalom. Közmuvelődési szempontból felette érdekes annak megvizsgálása, hogy az ország egyes vidékeinek levélpostai forgalmából mennyi esik egy-egy lakosra. E tekintetben a rendelkezésünkre álló hivatalos adatok a következő, részben meglepő eredményeket tüntetik fel: Ötven levélnél több esett a mult évben egy lakosra a törvényhatósági városok közül Budapest, Fiumében, Belváron, Eszéken, Károlyvároson, és Zágrábban; ötven levél egy lakosra Kassán, Komáromban és Kostajnicán; negyvenöt levél Gyórott, Sopronban, Temesvárt és Sissakon; negyven levél Pozsonyban, Bródon, Buccariban, Ivanicon, Péterváradon és Pozsegán; harminczöt levél Ara-

don, Kolozsvárt, Nagyváradon, Pécsen, Karlobagon, Körösön, Petrinján, Varazsdon és Zenggen; harmincz levél Baján, Marosvásárhely, Szatmárt, Székesfejevárt, és Kapronczán; huszonöt levél Debreczenben, Pancsován, Szegeden, Ujvidéken, Verseczen, Zomborban, Karlóczán, Mitroviczon, és Zimonyban; husz levél Selmezbányán és Román; tizenöt levél Kecskeméten, tíz levél Szabadkán; a legkevesebb pedig, egy lakosra csak öt levél, esett a mult évben Hódmezővásárhelyen.

Irodalom.

Megrendelési felhívás. Az 1848—49-iki magyar szabadságharc története című illusztrált munkára. A munkát, egészen új eredeti források alapján, Gracza György ismert nevű író s lapszerkesztő írta, az illusztrációkat pedig gróf Kreith Béla, az orsz. 48—49-es ereklyemúzeum igazgatója állítja össze. A munkában közel 400 egykoru, nagy részben sehol meg nem jelent kép lesz bemutatva. Ugy a kitünően megírt szöveg, mint a pompás kivitelű illusztrációk tekintetében tehát oly munka ez, mely nemcsak tárgyánál fogva rendkívül érdekes, hanem határozott történelmi becses bir. Ez alkalomszerű, 400 képpel illusztrált munka méltán megérdemli a hazafias közönség pártolását. A munka füzetekben minden hó 1-jén és 15-én jelenik meg a jóhírnevű Wodiáner F. és fiai budapesti kiadónál (Andrássy-ut, 21.) Kapható azonban minden hazai könyvkereskedésben is. Egy-egy füzet ára 30 kr.

Délmagyarország a Hunyadiak korában. Csánki Dezső levelező tag, kit az Akadémia Teleki József gr. a hunyadiak kora című nagy munkájának folytatásával bízott meg, megírta és sajtó alá adta Magyarország Hunyadiak-korabeli földrajzának második kötetét, melyből az ország északkeleti negyedét tárgyaló első kötet Délmagyarországot tehát Krassó, Temes, Torontál, Bács-Bodrog stb. megyéket öleli fel, melyek a török hódoltság idején teljesen elnéptelenedtek, úgy hogy XV. századi képek jóformán egészen ismeretlen volt még a szaktudósok előtt is. Csánki nagy szorgalommal kutatta fel, gyűjtötte össze az egyes helységek sorozatát s állapította meg holfekvéseiket, mindegyikről kimutatván, hogy a Hunyadiak idejében, mely uradalomhoz tartozott s mely család birtoka volt.

Kicsinyek és nagyok öröme egyaránt a karácsony ünnepe. A világtörténet nem mutat fel egyszerűbb eseményt: mint a Megváltó születése. Méltó, hogy e napot gazdag és szegény megünnepelte s indokolt, hogy e napon a családtagok, ismerősök, jó barátok örömeiknek látható kifejezést is óhajtanak adni a „kriszkindli ösidöktől öröklött kedves formájában. E kegyetes szokásnak hódolunk, midőn ismét figyelembe hozzuk Kertész Tódor fővárosi diszműkereskedőnek már jól ismert a jelen idejére még számtalan hasznos és érdekes újdonsággal gazdagított áruházát (Dorottya-utca 1 sz.), melynek áriából — a jutányos árak illusztrálásul egynehányat itt felsorolunk. Így: Csillagó ragyagó karácsonyfadiszek: Biztos vas karácsonyfáallvány 2.50, ezüst szál, rezgő csillag tuczatja 40—1.20, színes üveggolyók 5—20 kr, ragyogó piramis a fa hegyére 15—35 kr., angyalok mozgó szárnyakkal 40 kr. — 2 frt, csillagó asbest hó 50 kr, tréfás majom 30 kr, gyertyatartók, lam-

piókok a fára tuczatja 40—1.20, arany ezüst és színes hajszál 40 kr, reggharmat 20 krajcz., dió aranyozó és ezüstölő füst 10 kr, felnyitható arany diók 10—40 kr, fényes gyöngysodrony 20 kr, gyöngysodrony a felerősítéshez 10 kr, színes viaszgyertyák tuczatja 20—40 kr, szenzációs gyertyák, a fán egyszerre gyulnak meg tuczatja 42 kr, magnesium sodrony 10 kr, bonbonicz 12 drb 60 kr — 3 frt, ragyogó pillangó 15 kr, arany ezüst halacsák 5—15 krajcz. stb. Czélszerű egy fának teljes feldiszítésére az itt elősorolt tárgyakból egy egész összeállítást rendelni, mely 5., 10., 15 és 20 frtért kapható. — Kedélyerítő tréfás meglepetési tárgyak és komikus alakú dobozok, hévas vezáló türelmjátékok. Csinostombola nyeregemény tárgyak összeállítása 5 frttól felfelé. Mulattató és tanulságos játékok leányoknak és fiuknak: babák 60 kr, — 20 frt, kis varrógép használható 3 frt, kard csákó puská együtt 3 forint, mozgó állatok 3—10 frt, futó egér 60 krajcz, hintolovak 3—20 frt, berend. istálló 2—7 forint ércbugó 60 kr, vasút 50 kr — 9 frt, zenélő doboz 1.30—2.50, hegedű 1.40, ariston 6 zenedarabbal 20 frt, Synshonion 6 forint, Laterna magica 80 kr — 20 frt, tornakészlet ajtó közé csavar nélkül 9.50—16 frt, Richter-féle építőkövek 80 kr, — 17 forint, Clubb-korcsolyák 2 frt, Halifax 3 frt, Rohonczy Colómbus korcsolya 7.50—8.50. Társasjátékok: tombola, lottó, lóverseny, várostrom, a vig egyszerű, tivoli, sak dominó, Go-Bang kínai elms játék, harany és kalapács stb. Karácsonyi ajándék-tárgyak már 1 frton alul 200 frtig. Mindenkinek ajánljuk, hogy a megrendelést ne halassa az utolsó napokra, mert ilyenkor roppant sok a dolog s esetleg postai késedelem is fordulhat elő.

Uj könyvek. A Franklin-Társulat kiadásában Budapest, újabb megjelentek: Olcsó könyvtár. Szerkesztő Gyulai Pál. Kis Zakar. Tündérmese. Irta Hoffmann E. T. Amadé, ford. Csernátóji Gyula. Ára füze 30 kr. Korképek. Irta Kozma Andor. Ára füze 20 kr. Francia beszélek. Ford. Csiky Gergely. — Armandine (Deslys). — Lydia (Nadame Ancelet). — Egy órai órallás (Paul Célières). — Mikulás bácsi (Eugène Muller). — A bókrek (Bréhaut). Ára füze 30 kr. A vasfejű. Történelmi beszély a kalóz-életből. Aimard Gusztáv után ford. Csiky Gergely. Ára füze 30 kr. A szép Anikó. Elbeszélés. Marmontel után átdolgozta Kazinczy Ferencz. Bevezetéssel Vezely Ödöntől. Ára füze 20 kr. Ruy Blas. Szomorújáték öt felvonásban. Irta Hugo Viktor. Franciaából ford. ifj. Szász Béla. Ára füze 40 kr. Thais. Irta France Anatol. Franciaából fordította Sz. F. Ára füze 50 kr. A bálkirály nő. Vigjáték egy felvonásban. Irta Bercezik Árpád. Második kiadás. Ára füze 20 kr. A Kapivár. Történelmi vigjáték három felvonásban. Irta Gabányi Árpád. Ára füze 40 kr. Az olasz irodalom rövid története. Irta Fenni Caesar. A negyedik olasz kiadásról ford. Zsigány Árpád. Ára füze 50 kr. Toldi Miklós. Szomorú történet három szakaszokban. Irta Dugonics Andrács. Második kiadás. Bevezetéssel Heinrich Gusztávtól. — Ára füze 60 kr. Vigasztalások. Irta Lucius Annaeus Seneca. Latinból ford. Lévy József. Ára füze 30 kr. A petérdi esata. Vigjáték három felvonásban. Irta Bercezik Árpád. Ára füze 30 kr. Az angol alkotmány fejlődése a legregibb időkől fogva. Irta Feemann A. Edward. Angolból ford. Kónyi József. Ára füze 50 kr. Idyll a háború alatt. Irta Coppée Ferencz. Franciaából fordította Molnár Gyula. Ára füze 30 kr. A múzsa. Vigjáték egy felvonásban. Irta legifj. Szász Károly. Ára füze 20 kr. Henrietta. Beszély. Irta Coppée Ferencz. Franciaából fordította Molnár Gyula. Ára füze 20 kr. A fejedelem keresztletánya. Regény Irta Pálffy Albert. Második kiadás. Ára füze 1 forint.

Szerkesztői levelezés.

— Barányi Albert, Márkusfalva. A 28—g ma megérkeztek. Par nap mulva indul. Előlek 500—800 frt.

Lásd a túldaloln lévő
Kirchner-féle hirdetést!

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekevények

mint azelőtt páratlanok a maguk nemében; három éven felüli gyermekek számára a legkedveltebb karácsonyi ajándék. Olcsóbbak mint bármely más játék, mivel sok éven át eltarthatnak és még hosszabb idő múlva is kiegészíthetők és nagyobbíthatók. A valódi

Horgony-Kőépítőszekevények

az egyedüli játék, a mely valamennyi országban osztatlan dícserelet talált, és mindnyájuk által a kik ismerik, meggyőződésből továbbajánlatik. A ki ezen, a maga nemében páratlan játék és foglalkoztatásért még nem ismeri, az hozassa hamarjában az alant jegyzett cég által az új, gazdagon illusztrált árjegyzéket és olvassa az abba nyomtatott felette kedvező bírálatokat. — Bevásárlás alkalmával határozottan: Richter-féle Horgony-Kőépítőszekevény kérendő és minden egyes szekevény Horgony-gyárjeggy nélkül, mint nem valódi, keményen visszautasítandó; a ki ezt elmulasztja, könnyen kaphat kevesebb értékű utánzatot. A valódi Horgony-Kőépítőszekevények 35 kr., 70 kr., 80 kr., 5 frt. és magasabb áron

a finomabb játékszerzetekben készletben vannak.

Uj! A Richter-féle Türelmi játékok: Columbus tojása, Villámhárító, Haragtörő, Gondzúó, Pythagoras stb. Az új füzetek, kettős játékok felette érdekes feladatait is tartalmaznak. Egy játék ára 35 kr. Csak a „Horgonynyal“ ellátott játék valódi!

Richter F. Ad. és társa.

Első osztr.-magy. csász. és kir. szabadalm. kőépítőszekevény-gyár.
Wien, I. Nibelungengasse 4. Rudolstadt, Nürnberg, Oltén, Rotterdam, London E.C., New-York.

